

УДК 347.759.3

ЩОДО ВАРТОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПОСЛУГИ ЗА ДОГОВОРОМ БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ

Борко А.Л.¹, Дубова К.О.²

¹доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного та конституційного права
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
anbork@ukr.net

²доцент кафедри адміністративного та конституційного права Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
ilinskaya2013@gmail.com

Анотація: розглянуто питання щодо визначення вартості фінансової послуги з розміщення коштів за договором банківського вкладу (депозиту). Дані характеристики поняттям «фінансова послуга» та «вклад».

Ключові слова: споживач, фінансова послуга, вклад (депозит), неустойка.

Пункт 17 статті 1 Закону України «Про захист прав споживачів» визначає поняття «послуга» – це діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб [2].

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», фінансова послуга – операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Згідно із ч. 1 ст. 1058 ЦК України за договором банківського вкладу (депозиту) одна сторона (банк), що прийняла від другої сторони (вкладника) або для неї грошову суму (вклад), що надійшла, зобов'язується виплачувати вкладникові таку суму та проценти на неї або дохід в іншій формі на умовах та в порядку, встановлених договором [1].

Відповідно до статті 2 Закону України «Про банки та банківську діяльність» вклад (депозит) – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [3].

Статтею 1060 Цивільного кодексу України зазначено, що договір банківського вкладу укладається на умовах видачі вкладу на першу вимогу (вклад на вимогу) або на умовах повернення вкладу зі спливом встановленого договором строку (строковий вклад).

Договором може бути передбачено внесення грошової суми на інших умовах її повернення.

За договором банківського вкладу на вимогу банк зобов'язаний видати вклад або його частину на першу вимогу вкладника.

Умова договору банківського вкладу на вимогу про відмову від права на одержання вкладу на першу вимогу є нікчемною.

За договором банківського строкового вкладу банк зобов'язаний видати вклад та нараховані проценти за цим вкладом із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу [1].

Повернення вкладникові банківського строкового вкладу та нарахованих процентів за цим вкладом на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Таким чином, гроші, передані клієнтом банку на умовах договору банківського вкладу, мають бути повернуті банком.

Відповідно до статті 1061 Цивільного кодексу України, банк виплачує вкладникові проценти на суму вкладу в розмірі, встановленому договором банківського вкладу. Проценти на банківський вклад нараховуються від дня, наступного за днем надходження вкладу в банк, до дня, який передуює його поверненню вкладникові або списанню з рахунка вкладника з інших підстав [1].

Таким чином, строковий вклад покладає на банк обов'язок прийняти від вкладника суму коштів, нарахувати на неї проценти та повернути ці кошти з процентами зі впливом встановленого договором строку.

У разі несвоєчасного повернення банком банківського вкладу, законодавством передбачена певна відповідальність банку.

Відповідно до статті 610 Цивільного кодексу України порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання). Стаття 612 Цивільного кодексу України зазначає, що боржник вважається таким, що прострочив, якщо він не приступив до виконання зобов'язання або не виконав його у строк, встановлений договором або законом [2].

Згідно пунктів 3 та 4 частини 1 ст. 611 Цивільного кодексу України у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема: сплата неустойки, відшкодування збитків та моральної шкоди.

Відповідно до статті 549 Цивільного кодексу України неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторі у разі порушення боржником зобов'язання [1].

Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання.

Пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Таким чином, аналіз вказаних норм законів дозволяє дійти висновку, що вкладник за договором депозиту є споживачем фінансових послуг, а банк їх виконавцем та несе відповідальність за неналежне надання цих послуг, передбачену, зокрема, законодавством про захист прав споживачів.

Пункт 22 частини першої статті 1 Закону України «Про захист прав споживачів» визначає, що споживач – фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника [2].

Відповідно ч. 5 ст. 10 Закону України «Про захист прав споживачів» у разі коли виконавець не може виконати (прострочує виконання) роботу (надання послуги) згідно з договором, за кожний день (кожну годину, якщо тривалість виконання визначено у годинах) прострочення споживачеві сплачується пеня у розмірі трьох відсотків вартості роботи (послуги), якщо інше не передбачено законодавством. У разі коли вартість роботи (послуги) не визначено, виконавець сплачує споживачеві неустойку в розмірі трьох відсотків загальної вартості замовлення [2].

Сплата виконавцем неустойки (пені), встановленої в разі невиконання, прострочення виконання або іншого неналежного виконання зобов'язання, не звільняє його від виконання зобов'язання в натурі.

Таким чином, за змістом положень ч.5 ст.10 Закону України «Про захист прав споживачів» та ч.1 ст. 1061 Цивільного кодексу України, якими передбачено виплату банком вкладнику процентів на суму вкладу в розмірі, встановленому договором, вартість фінансової послуги з розміщення коштів за договором банківського вкладу (депозиту) – це проценти на суму депозиту у розмірі, встановленому договором банківського вкладу.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 02.09.2021 р.)
- [2] Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення 02.09.2021 р.)
- [3] Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 02.09.2021 р.)
- [4] Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення 02.09.2021 р.)

On the cost of financial services under the bank deposit agreement

Borko Andrii¹, Dubova Kateryna²

¹Doctor of Laws, professor of the Department of Administrative and Constitutional Law of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv, Ukraine

²associate professor of the Department of Administrative and Constitutional Law of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv, Ukraine

Annotation: the food is displayed and the cost of the financial services is disaggregated from the distribution of the cards according to the agreement of the bank deposit (deposit). Give characteristics to the witnesses of the "financial service" and "contribution".

Key words: goodwill, financial service, contribution (deposit), forfeit.

УДК 349.245

КАРАНТИН І ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Джулай Г.Г.¹

¹старший викладач кафедри теорії та історії держави і права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
djulai123@gmail.com

Анотація. Проаналізовано особливості правового регулювання трудових відносин в Україні під час карантину. Проаналізовано чинне трудове законодавство. Наголошено на необхідності врегулювання специфіки трудових відносин із працівниками в період дії загальнодержавного карантину та обмежувальних заходів.

Ключові слова: карантин; трудові відносини; трудовий договір; правила внутрішнього трудового розпорядку; колективний договір; роботодавець; працівник; гнучкий режим робочого часу; надомна робота; дистанційна робота.

Стаття 43 Конституції України передбачає кожному право на працю шляхом встановлення рівних можливостей для працевлаштування за вільним вибором. Конституція України не передбачає обов'язок працювати, громадяни мають змогу самі обирати види і тривалість своєї трудової зайнятості та своєю працею заробляти собі на життя [1].

Жити – значить працювати. Забезпечення прав громадян в трудових відносинах повинні посідати одне з пріоритетних місць у житті держави і суспільства [2].

Як забезпечити гідний рівень життя – складне і серйозне питання. У зв'язку з останніми подіями трудове законодавство зазнало чимало змін, спрямованих на забезпечення захисту працівників та дотримання належних умов карантину.